

כספי המסים הוערמו

משלמת דמי-חכירה לחוף-הכרמל בעד סר-סומיה?
בוק: כן.

וחוף-הכרמל, כזכור, הוא מחביבה של עיריית-חיפה.
העדויות החמירו והלכו. העד דוד שטיינר, מפקח-השלטים בעיריה, סיפר, כי כאשר מסר למנהל מוסך רוב הומנה למשפט על אי תשלום המס, המנהל התרגו וטען שהוא שילם עבור השלטים למר פרייליך. לאחר שהוא טלפן למר פרייליך, קיבלתי ממנו הוראה לקחת בחזרה את ההומנה למשפט.

ואז נעשה הצעד המכריע: מר ברנר שטיין, גזבר-העיר, נקרא להעיד, נלחץ בנקר דה חשובה מאוד: הוא אישר, בשעתו, את ההסכם שנעשה בין פרייליך לבין מר וייס, בעל קפה האז, לפיו שילם הלה רק 2400 ל"י היטל סוציאלי, תחת 3500 ל"י שחבצו ממנו צרפתי, בהתאם לחישוביו של פקיד שערך ביקורת בקפה. ברנשטיין הודה, כי אישר את ההסכם, אף שלרוב אין פרייליך נוהג לבקש ממנו כאשר הסכמים, אך הסביר, כי לא ידע על חישובי הביקורת בקפה.

וכהנחה לכך שאין בר פרייליך מתייעץ עם הגזבר לגבי עניינים גדולים יותר, הובא הסכם שנערך בין פרייליך לקפה מרתון בלפור, על סך 4800 ל"י לשנה, ופרשת שחרור אגודת-הצופים מהיטל-עניינים על הסרט קוויוואדיס.
ועכשיו ישב מר אבא חושי, מבלי שאיש פרט לפרייליך וצרפתי יבין זאת, בלב ליבה של ביצת-החקירות.
וכיוון שפרשה זו סבוכה היא, יש להסי-בירה צעד בצד צעד.

כיצד נתפתה אבא חושי לפזיזים

שנהי שנת 1953 התרוקנה קרנו ה-פרטית של אבא חושי, כיוון שצרכיה פרסומית-הקשרים ספגו ללא-הרף את כספי קרן-ראש-העיר. חושי המיץ אלו את פרייליך ושוניהם התייעצו, כיצד ומניין תימצאנה כמה אלפי לירות למלא בהן את הקופה. אין ספק, כי בשעה שהעלה פרייליך את הצעתו בפני אבא חושי, לא הבין חושי למה הוא מכניס את עצמו. הוא אך ראה לנגד עיניו את אלפיים, שלושת-אלפים הלירות הדרר שות לו כל-כך. אולם לא פחות מכן ברור, כי זכריה פרייליך, בעל חתך של חריסר שנים בעסקי מסים עירוניים וממשלתיים, הבין בדיוק מה חמור המעשה הפלילי, ל"תוכו הוא מושך את ראש-העיר. מדוע עשה זאת, מדוע יצר "תיק" בו חושי הוא שות-פיים לחיים ולמות, זאת משאירים אנו ל-השערותיהם של חובבי-ניחוש.

בית-הדפוס מצוי בחיפה, דפוס אות שמו, ולו קשרים הווקים שבהדוקים עם מר יוסף אלמג'י, מזכיר מפי"ח ועם מר אבא חושי, ראש-העירייה. בית-הדפוס משוכלל זה, ער-בו בקביעות לצרכי מפי"ח ועיריית-חיפה, במצע עבור האחרונה את מרבית עבודותיה, אף אינו מפסיד מואת. ועל נאמנותו של בית-הדפוס זה התבססה, במידה רבה, הצעת פרייליך לחושי.

וזה הצעת פרייליך, כנתינתה וכביצועה: בית-הדפוס אות הדפוס, לפי הוראות-פרייליך 14.000 כרטיסי-קולנוע מווייפים (עבירה ל"פי סעיף 344 א' לפקודת החוק הפלילי; העו-נש: עד שבע שנות-מאסר), בהם נרשם, תחת היטל-עניינים לממשלה ולעירייה — "קרן-הצופיות". כרטיסים אלה נמסרו ל-כנפי, בעל קולנוע בית העם בקרית-חיים, והוא מכר אותם, משך שבוע תמים, במקום כרטיסי-כניסה חוקיים, להצגת הסרט "קוו-וואדיס" שהוטרוט בקולנוע. כדי שיסכים כנפי לתת ידו לעבירה פלילית זו (העונש המכסי-מלי על מר כנפי: שבע שנות מאסר וכן קנס בן אלף ל"י לכרטיס, או כשמונה רובעי מיליון ל"י במקרה שלן), ניתנה לו הנחה ניכרת במסים. מהכרטיסים החוקיים, המופר-סים אך ורק במדפיס הממשלתי ותחת שמי-רה מעולה, ניגביב 25% לממשלה ו-25% לעירייה, בעוד שמכרטיסיו המווייפים של חושי ניגבו מסים בשעור של 40% בלבד

צרפתי: למה?
בוק: מר פרייליך אמר לי: "תשתדל שהוא ישלם פחות".

צרפתי: האם בשנת 1953-54 שולם משהו עבור שלטים אלה?
בוק: לאחר חלוקת השלט לשניים, שר-לם חלק מהסכום המגיע. על היתרה תבענו את רובו למשפט.

צרפתי: האם הגיע הווי"ח לבית-ה-משפט?
בוק: היה כתב-אשמה, אולם המשפט בוטל לפי הוראת מר פרייליך ועד היום לא שולם הסכום המגיע.

צרפתי: האם ביקרת במוסך רוב?
בוק: הייתי פעמיים, לשם עשיית גריז-למכוניתו של מר פרייליך...

צרפתי: כמה שלטים היו לחברת בלונד בחוף-הכרמל?
בוק: שלושה שלטים. שלחתי להם חש-בון, אולם הם שילמו לפי שלט ולא לפי פרסום, זאת-אומרת בערך חצי המחיר.

צרפתי: האם היו ע"ד שלטים בחוף-הכרמל, ואין שולם עבורם?
בוק: היו עוד שלטים, אולם הם שילמו לפי פרסום.

צרפתי: מדוע קבעת שבלונד ישלם לפי שלט ולא לפי פרסום?
בוק: קרא לי מר פרייליך ולפי בקשתו נקבע תשלום לפי שלט והג שילמו תשעים ל"י במקום מאה וששים ל"י.

צרפתי: האם זכור לך מה אמר לך פרייליך, כאשר תבעת את רובו למשפט?
בוק: מר פרייליך אמר: "האם אתה תובע את סאחבי (יודי — בערבית) ל"משפט?"

צרפתי: אתה מכיר את בעלי-השלט של המוסך בדרך העצמאות 17?
בוק: אני מכיר את אשתו.

צרפתי: האם היא היתה אצל פרייליך ומה אמרה לו?
בוק: היא היתה אצלו ואמרה לו: "אל תסרב לי ואני לא אסרב לך".

האם חושי רשיון עבור מקום זה, אם כי לא נותנים רשיונית לשלטים בדרך-העצמאות?
בוק: כן, פרייליך היה דורש לתבוע אחרים, אבל כגון הוצא הרשיון וכאשר היתה תביעה נגדה בבית-המשפט, ביטלנו את המשפט לאחר המלצת מר פרייליך.

וכיצד הוכנס אבא חושי לבון?

ראה, כי בשלב זה, עת נעשו הדב-רים ברורים יותר ויותר מרגע למשנהו, החליט פרייליך, כי אם יישאר יחידי בבון, כגון תהא קבורתו. על-כן, מכאן ואילך, החל פרייליך מתערב בחקירה במגמה אחת כבעיה: להכניס לתוך הייטה גם את ראש-העירייה. אלא שבשעתו זאת, לא נהרר פרייליך, והדייטה — ממש כבסיס-ההאגה — החלה גולשת מתוך הסיר, פושטת בחדר, בבית, ברחוב, מאיימת להציף את העיר כולה.

צרפתי: האם זהו דבר חוקי לשחרר את מלון ציון (שבעליו ידיו של חושי) מתשלום מס-שלט?
בוק: נתקבלד בקשה לשחרור מלון ציון ומר פרייליך המליץ לשחררו. אנהו איננו עושים זאת אף פעם; אפילו כאשר המת-למה הסוציאלי המליצה לשחרר אדם מסוים ממש-שלטים, דחינו את בקשתו.

צרפתי: האם ידוע לך שבכמה מקרים אנשים שילמו את מס-השלטים לקרן חג-הפרח?
בוק: כן. דוגמא לכך בנק לויסקונט (שהעביר ארבע-מאות ל"י של דמי-שלטים לקופת חגי-הפרח).

פרייליך (נכנס לעביה-הקורה): מה משיר-תף לשלטים במלון ציון ובנק לויסקונט?
בוק: בבנק לויסקונט השלט הוא שלט ניאון.

פרייליך: האם שמעת שאנו מעוניינים לעודד שלטי-ניאון והדבר נעשה בהסכמת ראש-העירייה?
בוק: אינני יודע.

פרייליך: הידוע לך שחברת בלונד

חושי מוד חושי: בתמונה, יעקוב חושי (קיצוני מימין), יושב-ראש הועדה ליחסי-ציבור שלא התפטר גם כאשר החקירה הפכה למסע האשמות נגד אחיו, אבא חושי (משמאל).

הגב' חנה חושי, רעיית ראש-העיר? בו ביום, או למחרתו, החמישה-עשר ב"אוקטובר נקרא לבית-העירייה יו"ר אגודת אוהדי-הצופיות בישראל, המורה בנימין מ"איר, מסר לידי מר פרייליך טופס של האגו-דה, פרייליך מסרו לידי הכתבנית של מחלק-תו, הגב' אביבה חלובינסקי, וזו החלה מדפיסה עליו מכתב, אשר הוכתב לה ע"י מר פרייליך:

"יום 2 בחודש אוקטובר 1953.

לכבוד מר אבא חושי, ראש עיריית חיפה. כאחד מאלה העומדים לימיננו במפעלנו החשוב, הננו פונים אליך בבקשה לשחררנו מתשלום היטל-העניינים לפרט קוויוואדיס, אשר יוצג בקולנוע קרית-חיים בשבוע הבא. חברת-הסרטים הסכימה... בכבוד רב, בשם אגודת אוהדי הצופיות בישראל, בנימין מ"איר."

פקיד עירוני אחר הלך ב"16.10.53 לבית-הספר הריאלי, מצא שם את המורה בנימין מאיר, החתימו על המכתב שתארכיו זוייף כדי שבועיים לאחר, המכתב הובא לאבא חושי, וזה כתב בשוליו: "לה"ה ברנשטיין (הגזבר) ופרייליך לטיפול בתאריך 16.10.53". מכאן הוחזר המכתב לפרייליך, רק ממנו הועבר לגזבר "לטיפול", ורק ביום 18.10.53, תוייך בתיק רש/22, תחת המספר הסידורי 1475.

מתוך 2620 הל"י שנכנסו בצורה זו ל"כסי הכנופיה, הוריד בעל-הקולנוע לעצמו, כמוסכם מראש, 20% והשאר, בסך 2041 ל"י מסר בהמחאות על-שם אבא חושי. עיס-קה פלילית זו לא נרשמה, כמובן, בספרי-העירייה ורק שנה לאחר מעשה הוצא על-ידי העירייה אישור סתמי למר כנפי, כי הוא תרם כאלו, סכום זה לקרן-הצופים (ה) אישור הוצא, כדי שכנפי לא יאלץ לשלם מס-הכנסה עבור זאת, אך מס-הכנסה סרב להכיר בתרומה כהוצאה לצרכי חינוך-המס, וכך גם הוצג הדבר בחקירה ולשם כך גם זוייף מכתב-הצופים.

בפרשה פלילית כה חמורה אין, כמובן, חשיבות לשאלה, מדוע טען כנפי כי הוא החזיר לידי פרייליך 5827 כרטיסים ואילו פרייליך מסר לקופה ולחעדה רק 5273 כרטיסים. 500 כרטיסים אלה, בשווי של כ"350 ל"י, הרי נעלמו אי-אנה. אך במקום בו הכל מרחיחים, אין נהוג לשאול ולחקר אודות 350 לירות עלובות, גנובות גם הן מכיסו הגדול של האזרח הישראלי.

זהו קיצור פרשת החקירות, אשר בסופן החליט הרוב הקואליציוני של ועדת-החקר, רה, כי מר זכריה פרייליך חייב לתבוע לדון את מר חיים וייסברג, למען יתברר, האמנם קיבל מידי שוחד בסך 200 ל"י לחודש.

מערך הכרטיס. בדרך זו זכה מר כנפי ברוח של 580 ל"י לערך וסיכנ עצמו — במקרה, כמובן, שפרקליטות-המחוז תחליט, כי חוקי-ישראל חלים גם על חושי, פרייליך וכנפי — בקנס בן שמונה מיליון, כאמור.

הכרטיסים הועברו מהדפוס לעירייה, אך לא נמסרו לידי מחסנאי-העירייה מר גרובר, כפי שנמסרים כרטיסים חוקיים, אלא הועב-רו על-ידי פרייליך למר כנפי בצרוף תעודת-משלוח עירונית, בה זוייף מישהו את חתימתו של גרובר (עבירה לפי סעיף 336 לפקודת החוק הפלילי; העונש עד שלוש שנות-מאסר). 14090 הכרטיסים נמסרו לכנפי ו"ביום 3.10.53 החלה הסרסת קוויוואדיס בבית-העם, קרית-חיים.

ב"8.10.53 נסתיימה הסרסת סרטה הגדול של חברת מ. ג. מ. ומר כנפי החזיר לעירייה את עותד-הכרטיסים, בצרוף חשבון הכסף המגיע ממנו לקרן-ראש-העיר.

...וכיצד הוסיף חטא על פשע

אך בנתיים ארע משהו שטרף את כל קלפיו של בנין-המעילות הבנוי ב"קפדנות. מבלי להבין מה הוא עושה, וכדי ליצור לעצמו גב חוקי, פנה חושי במכתב סתמי אל ד"ר מיכאל לנדאו, הממונה על מסרובולים במשרד-האוצר, והמקפיד ומחמיר במיוחד בענין מסי כרטיסי-קולנוע, והודיע לו, בצורה סתמית מאוד, כי הוא מתכוון להסריט את קוויוואדיס ובקש לשחררו ממסי-האוצר על הכרטיסים.

אלמלא להיטותו המזורה של חושי אחרי הכסף, היה בוודאי שם לב לעובדה, כי בקש-תו היא ממש אבסורד. אולם תלקת-לשונו השכיחו ממנו הכל.

ביום 11.10.53, תחת המספר 3/18/2564, יצא מכתב ממשרד-האוצר, וביום 14.10.53 הגיע לעיריית-חיפה שם תוייך בתיק רש/21, תחת המספר הסדורי 1461. וכה אומר המכתב: "מר אבא חושי הנכבד, הנני מצטער, שלא אוכל להענות לבקשתך, בדבר שחרור מסי-בולים על כרטיסי כניסה לפרט קוויוואדיס, אשר ייערך באולם קולנוע קרית-חיים, ברצוני להודיש, שהכנסות מסי-בולים מבתי-קולנוע מהחתי הכנסה יסודית של ה"אוצר, ואין כל אפשרות לחתר על ההכנסה הנ"ל. בכבוד רב, ד"ר מ. לנדאו."

"יערך" כתב ד"ר לנדאו, ונערך לפני ש"בוע" אמרה המציאות.

מה יעשה אבא חושי והפרשה עלולה להתגלות בכל-רגע? מה יעשה אבא חושי והכסף הועבר כבר לידי, בציקים חתומים על שמו, אף נועד כבר לחלוקה בין מוסדות מקורבים, ביניהם — 400 ל"י לארגון "א"י הות עובדות, באמצעות יושב-ראש הארגון,